

Новини * Фокус * Човек * Техно * Космос * Наука * Земя * Мистерии * IQ

обект

БРОЙ 11 (29), НОЕМВРИ/ДЕКЕМВРИ 2011, 2,95 ЛВ. WWW

**Е-училището
Влиза в час у нас**

**Медицинска сестра
В компютъра**

До Марс и обратно

**Фалитът на
гържавите
не е от днес**

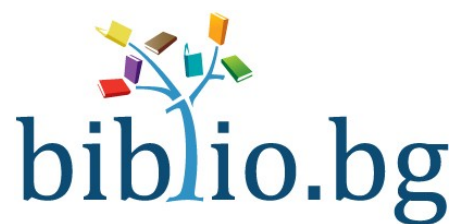
Земята на пеперугите

Това е откъс от списанието.

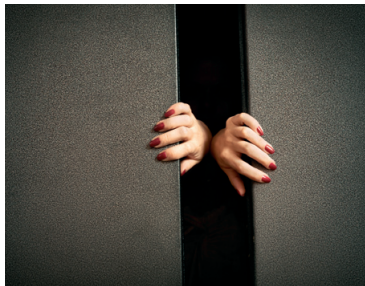
Цялото списание може да намерите в Библио.бг

www.biblio.bg

ОБЕКТИ

БРОЙ 11 (29), НОЕМВРИ/ДЕКЕМВРИ 2011

28
Усещате
тревож-
ност? Има
изход

НОВИНИ 2

ФОКУС

Е-училището 6

Поняма Siri 14

ОБЕКТИВ 18

ЧОВЕК

Фалитът на гържавите 20

На баня в София 24

Усещате тревожност? Има изход 28

Какво, къде, кога 32

ТЕХНО

Е-зграбе 34

Проф. Иван Танев: И програмите могат
да са живи, да еволюират и мутират 38

Списъкът на "Обекти" 42

38
И програмите
могат да са жи-
ви, да еволюи-
рат и мутират

КОСМОС

До Марс и обратно 44

Афн Йорганка Семкова: България ще
участва в междупланетни експедиции 48

НАУКА

Материалите, които се поправят сами 52

ЗЕМЯ

Нежните красавици на България 56

МИСТЕРИИ

Злато, повече злато, Ел Дорадо! 62

IQ

Е-четене 66

Как да направим коледни USB лампички 70

Знаете ли, че... 72

Завръщане у дома - научнофантастичен
разказ, 2. част 74

Тест: За еволюцията 80

Приятелю, очакваме ви и в уебсайта на "Обекти" на адрес www.obekti.bg

ДАРИНА МЛАДЕНОВА
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
dmladenova@obekti.bg

ЕЛЕНА ПАНОВА
ЗАМ. ГЛАВЕН РЕДАКТОР
epanova@obekti.bg

НАЧО СТРИГУЛЕВ
НАБЛЮДАТЕЛ
nstrigulev@manager.bg

ВЛАДИМИР ТОДОРОВ
РЕДАКТОР
vtodorov@obekti.bg

Обекти София 1000, ул. „Георги Вашингтон“ 12, ет. 2-3. Тел. 02 983 13 05. Е-mail: editors@obekti.bg. **Директор преглед и производство** Борислав Миразчийски, prepress@manager.bg. **Преглед** Милена Вълчинова. **Снимка на корицата** Shutterstock. **Фотограф** Юлиан Донов. **Коректор** Боряна Ангелова. **Директор реклама** Румяна Дочева, adv@obekti.bg. **Реклама** Доротея Луканова, [dlukanova@manager.bg](mailto:djukanova@manager.bg). **Продажби** Марин Генов, Ценка Владимирова. **IT проекти** Спас Филипов. **Маркетинг** Цвета Миланова, [tmiltenova@manager.bg](mailto:tzmiltenova@manager.bg). **Директор финанси и администрация** Деница Коцева, dkotzeva@manager.bg. **Счетоводител** Петя Осенска. **Печат** „Лито-Балкан“ АД. **Издава** „МИТ Прес“, част от „ВМ Финанс Груп“ АД. **Тираж** 9800 копия. Всички права запазени

МАКСИМ МАЙЕР УПРАВИТЕЛ

ЙОХАН КАРАСОН АРТ ДИРЕКТОР

НОВИНИ

Втората световна в туитове 24-годишният Алвин Колинсън стартира един от най-необичайните проекти в мрежата - в рамките на следващите шест години той ще публикува постове в Twitter, отразяващи събитията от цялата Втора световна война ден по ден.

Целта на момчето е да "помогне на хората да се почувстват така, сякаш наистина са там". За целта той туитва поне по 40 пъти на ден. И очевидно се справя добре - неговият блог е привлякъл над 120 хил. последователи. Колинсън възнамерява да покрие всички основни военни и политически събития от 1939 до 1945 г. Ще публикува и изказвания на очевидци от бойните полета и снимки от периода.

Как звучи един пост на Колинсън? На 17 ноември например той туитва следното във връзка с младежките протести в Полша: "SS арестува над 1200 студенти. Всички университети в Прага са затворени за постоянно. Деветима от "Вогачите", избрани произволно, бяха разстреляни".

До момента най-натовареният ден за Колинсън е бил 26 септември, когато Вермахтът осъществява последната си атака срещу Варшава. Момчето илюстрира битката с коментари на очевидци от полските войски, на цивилни и т.н. - и всичко това, съобразено с ограниченията на Twitter от 140 символа.

Искаме да се включите към амбициозния проект и да станете част от Втората световна война? Все още не е късно - тя тепърва е започнала. Присъединете се на @RealTimeWWII.

Ще ядем стевия Вместо захар Европейската комисия позволи стевииол гликозидът, съдържащ се в растението стевия, да се използва при обработката на хранителни продукти. Европейската служба по безопасността на храните установи, че естественият подсладител не е канцерогенен или токсичен.

Стевията е субтропично растение, чиято родина е Парагвай. Листата ѝ са изключително сладки и тя е сочена за по-полезна от захарта. Стевията не съдържа калории и за разлика от захарта, добивана от захарна тръстика и цвекло, не предизвиква кариес. Смятана е за оръжие в борбата срещу затлъстяването и диабета.

Отсега нататък стевииол гликозидът, 300 пъти по-сладък от захарта, ще може да се слага в напитки, шоколади, йогурт, мюсли. Coca-Cola вече приветства решението. Стевииол гликозидът е широко използван в Япония, позволен е за употреба в САЩ, а от европейските страни - досега единствено във Франция, и то пробно.

УНСС въвежда електронно изпитване

Университетът за национално и световно стопанство (УНСС) отвори специален тестови център с 200 компютъра. Той ще се използва за провеждане на кандидатстудентски, семестриални и гържавни изпити, както и национални олимпиади по икономика.

Площта на залата е 740 кв.м. Тя е разделена на четири зони, което ще позволи на няколко преподаватели да провеждат изпити едновременно, и включва високонадеждна сървърна система.

Цялото техническо оборудване е дарено от Германия. Ще бъде въведен и нов вид изпитване на кандидат-студентите - те ще имат право да проверят знанията си и от няколкото получени оценки ще се вземе най-високата. Системата съдържа 10 хил. Въпроса за кандидатстващите, разделени на модули. Всеки си тегли индивидуален въпрос, а шансът да се преписва е почти нулев, смята проф. Валентин Кисимов, заместник-ректор на УНСС.

NASA налага ограничения за лунните туристи Представете ли си в един момент малката стъпка на Нийл Армстронг на Луната (но голяма крачка за човечеството) да бъде заличена от обувките на десетки туристи, или някой

лунен апарат да кацне точно върху нея? NASA си представи мрачните сценарии и въведе правила за бъдещите лунни туристи. Те включват забранени за полети зони - никои не бива да прелизат над местата на първото и последното кацане на апаратите Apollo, както и забрана за пипане на артефактите, останали от 12-те астронавти, разходили се по естествения спътник на Земята.

Времето на лунния туризъм още е далеч, но наг 20 отбора се състезават за наградата Google Lunar X Prize, която ще осигури 30 млн. долара за първите частни екипи, които ще прилунят роботи на повърхността на спътника. "Наистина си представяме малки роботи, които се разхождат по местата, които не бихме искали да бъдат унищожени", казва Робърт Келсо от Американската космическа агенция. Затова NASA настоява забранената за полети зона около Apollo 11 и Apollo 17 да е 5 кв.км. А пешеходците ще трябва да спират на 75 м от мястото на кацане на Apollo 11, с който Нийл Армстронг пръв стъпи на Луната на 20 юли 1969 година.

ТОЙ пропусна своя шанс! Не чакай и ТИ!

Абонирай се и ще получиш подарък!

Само сега едногодишният абонамент ще Ви донесе допълнителна приятна изненада. Всеки, който направи 12-месечен абонамент за сп. "Обекти" до края на декември, ще получи два допълнителни броя.

Платяаш 12 броя, получавааш 14!

Абонаментът за 1 година е на цена 31 лв.,
а за студенти и ученици - 26 лв.

За повече информация или абонамент изпратете имейл на адрес abonament@obekti.bg или се обадете на тел. 02/983 13 05, Вътр. 203.

В ЧАС С 21. ВЕК

Е-училището

Електронните учебници най-после гоїдоха и у нас

Тази година бъдещето най-сетне влезе и в българските училища!

От 15 септември родните ученици и учители започнаха да използват в клас първото поколение български технологии за е-обучение - електронни учебници, интерактивни дъски и виртуални дневници. Те ще трансформират поовехтелите традиции на шкoлото и ще помогнат на най-младите да се адаптират към начина на мислене на 21. век. А може би по-скоро ще адаптират учебния процес към начина на мислене на 21. век, който същите тези млади отгавна са усвоили.

Модернизирането на класната стая не започва от вчера - вече години наред по-модерно настроените български преподаватели правят всичко възможно, за да влязат в крачка с високотехнологичната нагласа на "своите" деца. Мултимедийните презентации, материалите, взети назаем от интернет, и компютърните симулации се превърнаха в необходимост за учителите, които осъзнаха колко е трудно да се съревновават за вниманието на учениците си със смартфоните, таблетите, световната мрежа и многобройните компютърни изкушения.

"Всеки от нас сам разработва виртуални презентации и повече или по-малко интерактивни задачи с възможностите, които дава

апликацията Visual Basic - разказа преподавателят по информатика от столичното 134. СОУ "Димчо Дебелянов" Ивайло Иванов. - Ползваме и готови материали от интернет."

Едно е обаче да се взимат "контрабандно" неща от мрежата, а съвсем друго - експерти да планират и подготвят официално дигитално съдържание и методика, които да положат

началото на една от най-необходимите реформи в родното образование.

От новата учебна година Министерството на образованието, науката и младежта въведе експериментално безплатни електронни учебници, които се разпространяват в много от училищата заедно с хартиения си вариант. Големите български издателства разработиха дигитални версии на учебниците си по основните предмети за различните класове - от най-малките до гимназистите.

Тази година всички заедно - ученици, учители и експерти, ще проверят на практика дали дигиталните учебни помагала носят повече ползи от хартиените. И би трябвало! Защото те навлизат неугържимо по целия свят и отчетените резултати са много положителни! От следващата учебна година официалните електронни учебници и виртуалните училищни днев-

ВИРТУАЛНИЯТ ПОМОЩНИК

Попитай Siri

Тя е просветена в смисъла на живота и помни рождения ген на майка ми! Е, не иска да се омъжи за мен, но рано или късно ще я убедя

Колко хубаво би било, ако имаше някой, който да изпълнява всяка моя заръка, който никога няма да се ядоса и ще отговаря на (почти) Всеки въпрос, който му задам. Е, вече има.

Една жена от Калифорния на име Siri.

Всъщност тя не е жена в пълния смисъл на думата. Има женски глас, но е с неопределена външност, защото живее в компютърния облак и по-специално - единствено и само в iPhone 4S. Поне засега.

Защо се казва точно Siri? От една страна, Сири е галено от Сигрид - скандинавско и норвежко име, което някои момичета получават, ако родителите им са в твърде лошо настроение при раждането. Но поне значението му е хубаво - красива или честна победа. От друга, индийското име Сири се свързва с Лакишми - богиня на богатството, светлината, мъдростта и щастието.

Siri започва своята кариера през 2009 г. като Военна разработка. Тя се ражда в лабораторията SRI International вследствие на солидно финансиране от DARPA - агенцията на американската армия за комплексни научноизследователски проекти, - която се надява да получи качествен изкуствен интелект. Година по-късно Apple купува компанията и днес Siri вече е на работа в новия iPhone 4S.

Сега тя е готова на всичко - може да отговори на всевъзможни въпроси, да напише SMS, да набере контакт, да ми припомни рождения ген на майка ми и дори да ми покаже пътя до най-близката лудница (само ако живея в САЩ обаче, в нашите реалии, уви, не се оправя). И дори успя да уплаши интернет гиганта Google - бившият шеф Ерик Шмид нарече Siri реална заплаха за позициите на компанията в пазара на онлайн търсенето.

На пръв поглед тази спокойна дама от Калифорния изглежда като най-обикновена прищявка. Кому е нужно подобно нещо? Това не е ли най-обикновена детска играчка?

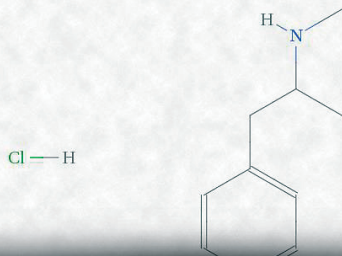
“How do you make meth”

This might answer your question:

Input interpretation

Products → DL-methamphetamine

Structure diagram

Ако се чудите какъв нов бизнес да започнете, попитайте Siri как се правят метамфетамини и тя ще ви покаже химическата формула и структурата на молекулата

“I need to hide a body”

What kind of place are you looking for?

reservoirs

metal foundries

mines

dumps

swamps

На въпроса къде да скрия труп Siri отговаря с няколко възможности: в резервоари, металолеярни, мини, сметища, блатата

ЕПИДЕМИЯ

Усеещате тревожност? Има изход

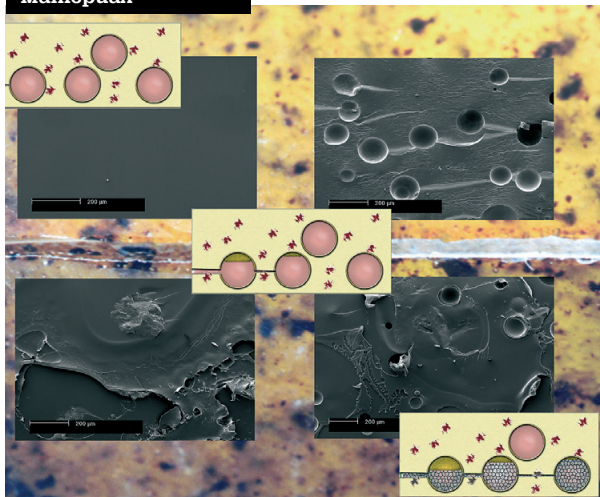
Първо: щадете децата, като родител
вие може да им насадите това чувство.
Второ: отговорете си на няколко въпроса,
те ще ви помогнат да се справите с нея

НАЧО СТРИГУЛЕВ

БЪДЕЩЕТО НАБЛИЖАВА Материалите, които се поправят сами

За безсмъртните машини,
мечтаната от всички
боя за кола и
неочакваните
ползи от
зъбния камък

Тази схема показва етапите в процеса на възстановяване в самовъзстановяващ се полимерен материал

Машина, която може да приема всякаква форма и да се възстановява след тежки повреди, е мечтата на всеки инженер и индустриален дизайнер. Затова роботът убиец T-1000 от филма "Терминаторът 2", който се самопоправя и възкръсва за секунди след всяко нараняване, е една от най-запомнящите се фантастични технологии, появявали се някога на екран.

За съжаление науката все още не е в състояние да създава машини като него от "течен метал", които освен всичко останало да могат да променят формата си. Обаче в научните лаборатории по света вече е направена една стъпка в тази посока - там могат да бъдат видени

"умни" материали, които са способни сами да поправят повърхността си или да възстановяват първоначалната си форма след повреда.

Основното вдъхновение на изследователите в тази гореща област идва не от научната фантастика, а от живата природа. Най-удивителните самовъзстановяващи се механизми, които познаваме, са нашите собствените тела. Когато пострадаме от малка рана, например огрaskване, телата ни реагират моментално, за да спрат кръвотечението и да поправят щетите.

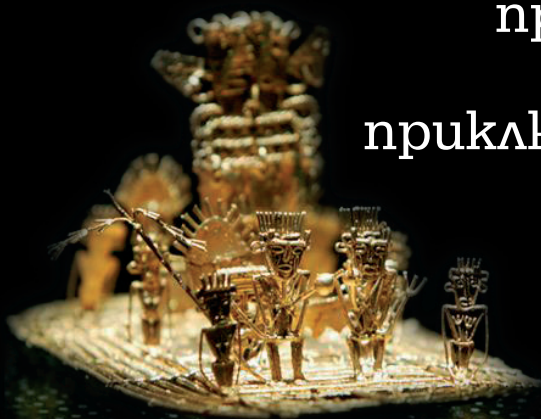
"Самопоправящ се материал" означава материал, който сам регистрира повредите и след това ги поправя, възстановявайки изцяло или в голяма степен структурната си здравина. Този "авторемонт" трябва да стане самостоятелно или с минимална човешка намеса. Към момента изследванията в областта на самопоправящите се материали се намират на много ранен етап. Поради тяхната изключителна

КАЛИН СТОЕВ

МИТ ИЛИ НЕЩО ПО-ПРОЗАИЧНО?

Злато, повече злато, Ел Дорадо!

Страната на богатството
привлича като магнит
конквистадори и
приключенци през вековете

"Златният сал" - смята се, че уникалното златно произведение изобразява ритуала на Ел Дорадо

(Продължение от миналия брой)

Захарни гражета? - повтори и на лицето му се изписа нещо, което май приличаше на объркване.

- Мисли, че все още може да взима сама лекарствата си. Не може, разбира се, но тези гражета поддържат илюзията ѝ. Ако вземе три един ген и ги забрави на следващия, няма да има значение.

- Много си прегъдлуи.

- Обичам я от близо половин век - отговорих. - Можех да я изпратя в заведение със специализирани грижи и просто да я посещавам всеки ден. Или на всеки десет гена. Вероятно дори нямаше да забележи разликата. Но правя всич-

В първата част на разказа, публикувана в бр. 10:

Три метра високо същество с блестяща металносиня кожа и очи като на насекомо се появява до леглото на Джордан и го вади от съня му. "Здравей, татко", казва то. "Значи така изглеждаш", промърморва Джордан. Преди 11 години Филип е напуснал Земята и живее на друг планета. Бащата не може да му прости това. "Вече не си мой син", избухва той. Жена му Джулия - и майка на Филип - от година е болна от гемеция и не помни нищо и никого освен съпруга си. Лежи в леглото и щастлива гледа синия екран на неработещия телевизор. Разговорът с нея е мъчителен. Баща и син се впускат в яростен спор за избора на Филип да стане екзобиолог и да се махне от родната си планета, но един спомен леко стопява лега.

ЗАВРЪЩАН

ко това, защото я обичам. Дори да не го знае, би трябвало да ѝ е по-удобно в собствения ѝ дом, заобиколена от частиците от собствения ѝ живот. Именно затова я преместих в твоята стая вместо в гостната. Снимките, наградите, дори старата кетчърска ръкавица в кулера, единственото, което ѝ остана от теб.

Загледах се в него и добах:

- И не напуснах живота ѝ преди единайсет години, за да се върна, когато тя вече не ме помни.

Той просто ме наблюдаваше, без да отговаря.

- По дяволите! - сепнах се. - Не можа ли да кажеш, че имаш тайна военна мисия, дори да беше лъжа?

- Много скоро щеше да разбереш, че е лъжа.

- Дори нямаше да се опитвам! Щяхме да сме горди, че служим на страната си, на планетата или на каквото там, за Бога, служеше!

- Нима за това беше всичко? - попита той, внезапно ядосан. - Можеше да загубиш сина си, да го пуснеш да отиде в друг свят само и единствено ако на него не му харесва, ако има опасност някой да стреля по него?

- Не казах това - отвърнах в опит да се защита.

- Точно това каза - вътрешно се в мен с насекомите си очи в продължение на един дълъг миг. - Никога не би разбрал. Тя вероятно щеше да разбере, но ти - не.

- Тогава защо не ѝ каза? На нея?

- Опитах.

- О, можеш да си сигурен, че не си успял - отвърнах горчиво. - А вече е твърде късно да опитваш отново.

- Не е тя, която ме мрази. Вече се бях изнесъл от къщи и бях заживял свой живот, когато се появи тази възможност. Говориш така, че да изглежда сякаш съм ти бил единствената подкрепа. Бях самостоятелен възрастен, който живееше през три щата.

Спря да си поеме дъх.

- Все още не разбирам какво те тревожи повече: това, че напуснах планетата, или фактът, че я напуснах в този си вид?

- В един момент беше член от семейството ни. Четири месеца по-късно дори не беше представител на човешкия род.

- Но аз все още съм - настоя той.

- Погледни се в огледалото.

Той докосна главата си с дванадесетинчовия показалец:

**Библио.бг - платформа за електронни книги и
списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

